

Vlaams
Parlement

vergadering **C155**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 9 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de instroom en verjonging van de visserijsector – 1351 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het werkdocument van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) met betrekking tot de toekomst van de Vlaamse visserij – 1367 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de overlevingskansen van de Vlaamse visserij – 1392 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toekomst van de plantenbiotechnologie en de gevolgen voor de landbouw in Vlaanderen – 1354 (2015-2016)	12

VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de instroom en verjonging van de visserijsector – 1351 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het werkdokument van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) met betrekking tot de toekomst van de Vlaamse visserij – 1367 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de overlevingskansen van de Vlaamse visserij – 1392 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de voorbije jaren is in de visserijsector vooral ingezet op duurzaamheid en ecologisch verantwoord vissen, natuurlijk rekening houdend met de veelbesproken quota's, om de toekomst van de visserijsector te verzekeren. Deze ecologische randvoorwaarden zijn belangrijk, maar ook de economische invalshoek mogen we niet uit het oog verliezen, willen we de visserijsector opnieuw rendabel maken en nieuwe jonge vissers aantrekken. Essentieel voor het behoud van een duurzame, toekomstgerichte visserijsector zijn immers een voldoende instroom en verjonging van het personeel.

Minister, in de beleidsnota Landbouw en Visserij 2014-2019 geeft u weer dat het voor de visserijsector een grote uitdaging blijft om goed opgeleide jongeren en starters te vinden om de toekomst van de visserijsector te verzekeren. "Door een toekomstgericht beleid te voeren vanuit de overheid samen met de sectorpartners moeten we de neerwaartse trend ombuigen, zodat het beroep weer aantrekkelijk wordt." Tijdens de bespreking van de beleidsnota verduidelijkte u dat er al initiatieven genomen worden om jongeren aan te trekken, onder meer met een website. Daarnaast worden reders en jongeren via het Fonds voor Scheepjongeren ondersteund.

Maar toch houden heel wat obstakels jongeren weg uit de visserijsector. Dit blijkt ook uit de analyse van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) van februari 2016. Naar aanleiding van deze analyse hebben enkele van mijn collega's ook vragen. Minister, uw kabinet werkte ook mee aan de analyse 'Problematiek in de visserijsector: opvolging en lokale verankering'. Volgens deze analyse zijn er twee cruciale problemen die de toekomst van de Vlaamse visserijsector hypothekeren: de instroom in de sector, en hoe we ervoor kunnen zorgen dat de sector in Vlaamse handen blijft.

Een eerste probleem waarmee starters en jonge vissers worden geconfronteerd, is het kostenplaatje. De aankoop van een nieuw vaartuig is duur, ondanks de bestaande financiële stimulansen en fondsen. Ten tweede zijn er, wat de bemanning betreft, voldoende geïnteresseerden die de opleiding willen volgen, maar vele jongeren haken af na de eerste zeereis of kunnen niet weerstaan aan de lokroep van de toeristische sector of van de baggeraars. Misschien is daar ook meer geld te verdienen? Vissers staan immers bekend als harde werkers. Ten derde heeft de sector nog steeds het negatieve imago van oubollige en marginale sector. Dat is niet het geval, maar helaas wel soms de perceptie. Een positief en

modern imago van de visserijsector is belangrijk om investeerders aan te trekken en bemanningsleden aan zich te binden.

Tot slot zijn er op administratief vlak nog heel wat hindernissen. Er moeten heel wat stappen worden ondernomen vooraleer een kandidaat-reder kan starten met vissen. Recreatieve vissers die de stap willen zetten naar beroepsvisserij, vragen in Nederland een licentie omdat de regelgeving in Vlaanderen dit niet toelaat.

Er zijn dus heel wat drempels voor de Vlaamse vissersboot.

Minister, wat is uw visie op de analyse van de SALV? Welke inspanningen zult u leveren en ondernemen om meer jongeren naar de visserijsector te trekken, in de mate van het mogelijke? Is er daarvoor een toekomstgericht beleid? Welke nieuwe methoden, waarvan sprake in de beleidsnota, kunnen worden ondernomen? Kunt u eventueel ook een stand van zaken geven?

Uit het activiteitenverslag van het Financieringsfonds voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector bleek dat in 2014 geen overname of aankoop van een vaartuig in het kader van een eerste installatie werd betoelaagd. Hoe komt dit? Hebt u daar zicht op?

Ik zou nog bijkomende vragen kunnen stellen, bijvoorbeeld over de concurrentiepositie met Nederland. Maar ik laat het nu hierbij, om ook de kans te geven aan mijn collega's.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De heer Verstreken heeft al heel veel gezegd. Ik kan er niet aan doen dat ik een en ander zal herhalen. Maar mijn vraag zal niet alles overlappen, voorzitter.

De SALV bracht begin februari een werkdocument uit over de problematiek in de Vlaamse visserij. Volgens de Technische Werkcommissie Visserij van de SALV kampt de Vlaamse visserij met twee problemen. De instroom in de sector is geen nieuw probleem. Dat is al een tijdje zo. Er is het feit dat men uitwijkt naar andere bezigheden, zoals de baggerij of de baggersector. Het tweede probleem is het Vlaamse karakter van de vissersvloot. Er zijn, letterlijk, kapers op de kust. Denk maar aan de vele Nederlandse schepen die bij ons komen, die ook een andere manier van werken hebben en in een ander regime werken. Sommigen zeggen dat het een gezinsvriendelijker regime is.

De studie heeft het niet alleen over die twee problemen maar suggereert ook oplossingen. Dan heeft men het onder meer over het imago dat moet verbeteren, over de financiering die beter kan, over de gebruikte vistechnieken, over de intrede van de duurzame vistechnieken en de ketenwerking.

Wat de financiering betreft, gaven de experts onder meer aan dat de Vlaamse overheid zou kunnen aandringen bij de federale overheid om een deel van de middelen van het Zeevissersfonds die besteed werden aan de voormalige Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO), die zoals we weten niet meer bestaat – hierover werden ook al vragen gesteld –, te gebruiken voor de sector. Ook zou een soort waarborgfonds moeten worden opgericht waarin middelen worden opgebouwd voor investeringen in nieuwe vaartuigen en de ondersteuning van duurzame technieken. Dat lijkt mij ook interessant.

Vervolgens, aldus de SALV, zouden de zichtbaarheid van en de positieve communicatie over de sector kunnen worden verbeterd. We weten dat dit een zwaar beroep is. Dat schrikt waarschijnlijk jonge mensen af. We weten echter ook dat men daar toch wel goed zijn brood mee kan verdienen. Misschien moet dat alles

ook wat beter in de verf worden gezet, kan daar op een positieve manier over worden gecommuniceerd.

Er is ook sprake van alternatieve vistechnieken, zoals de pulskor. We weten dat daar in het verleden, soms ook met subsidie, werk van is gemaakt, maar dat die experimenten niet altijd even succesvol zijn geweest, niet even diep zijn doorgedrongen. Die pulskorren bleven af en toe op de kade liggen.

Minister, het werkdocument van de SALV dient nu als basis voor verdere werkzaamheden, om adviezen scherper uit te werken. Aan de hand daarvan kunnen we misschien toch wel zorgen voor een sterkere en meer duurzame visserijsector in Vlaanderen. Hoe evalueert u het werkdocument van de Technische Werkgroep Visserij? In welke mate bent u van plan om de oplossingen die men aanreikt, mee te nemen in uw beleid? Er is ook de suggestie van experts om de middelen uit het Zeevisserijfonds die aan de SDVO werden besteed, te gebruiken voor de sector. Hoever bent u daarmee? Dat is natuurlijk federale bevoegdheid. We kunnen hooguit vriendelijk vragen of zij mee in die richting willen denken. Begin dit jaar hebt u aangekondigd dat het mogelijk besteden van middelen uit dat Zeevisserijfonds om onze Vlaamse sector te versterken, zou worden onderzocht. Hebt u daar ondertussen al resultaten van? Is er al iets uit dat onderzoek gekomen? Daarmee samenhangend, hebt u al bepaalde afspraken kunnen maken met uw collega, staatssecretaris Tommelein?

Die alternatieve visserijtechnieken zijn een zorgenkindje. Hoever staat het daarmee? Is er een kans dat onze Vlaamse visserij meer dan vandaag dat pad zal inslaan? Over de impact van visserijtechnieken en de rol van die duurzame visserij heeft de FOD Leefmilieu een studie gemaakt. Ter zake zijn er ondertussen heel wat interessante dingen op papier gezet. In hoeverre neemt u die studie over visserijtechnieken en de impact daarvan op het mariene milieu mee in uw visserijbeleid?

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, de problematiek is al geschetst. Zoals de collega's al aanhaalden, is het inderdaad belangrijk dat we aandacht blijven geven aan voldoende verjonging of instroom in deze sector. Ook is het heel belangrijk dat we deze sector Vlaams kunnen houden. Ik verwijs naar de concurrentie uit het buitenland die hiermee gepaard gaat.

Ik heb het SALV-document aandachtig bekeken en kan zeggen dat met de conclusies ervan vanop het schip in woelige wateren de vuurtoren toch in zicht komt. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de alternatieve financieringsvormen, naast de klassieke, aan maatregelen om jongeren aan te trekken, aan een goed pr-beleid en aan een vereenvoudiging van administratieve lasten. Dat zijn enkele punten uit dit document. Natuurlijk bindt het onderzoek de SALV op zich niet, maar het zal dus wel aanleiding kunnen geven voor verdere acties, en dat hier acties uit voortvloeien, is toch onze vurigste hoop.

Minister, welke beleidsacties zult u nemen op basis van de conclusies van de SALV-studie? Welke concrete maatregelen staan op stapel of zouden op stapel kunnen staan om iets te doen aan aspecten zoals die alternatieve financieringsvormen, het aantrekken van jongeren, administratieve vereenvoudiging en alternatieve vangtechnieken? Hoe evalueert u de feitelijke ketenwerking die er vandaag binnen de visserij is, en welke initiatieven zou u kunnen nemen om die nog te versterken? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het Vistraject, dat ook een duurzame visserij beoogt?

De voorzitter: Voor ik het woord geef aan de minister, wil ik de heer Dirk Van Guyze, die de SALV hier vertegenwoordigt, welkom heten.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik dank de leden voor hun vragen over het document van de SALV, getiteld 'Problematiek in de Vlaamse visserij: opvolging en lokale verankering'. Ik ben natuurlijk blij met dit document. Het kan alleen maar een versterking zijn met betrekking tot een aantal inzichten in de sector. Het reikt ook een aantal denksporen aan op basis waarvan we verder kunnen werken om de sector nog sterker te maken. Het is dus een bijzonder nuttig analysedocument, dat ik ten zeerste verwelkom.

Zoals in mijn beleidsnota en beleidsbrieven staat, ga ik absoluut voor een leefbare, levenskrachtige visserijsector in Vlaanderen. Ik gebruik heel uitdrukkelijk het woord 'sector'. Het document van de SALV is zeer waardevol en kan ons sterk inspireren, maar het is heel sterk gericht op de vissers en de reders alleen. Natuurlijk moeten we daar voldoende aandacht voor hebben, maar als je de sector bekijkt, moet je ook de volledige keten bekijken en in kaart brengen, en ervoor zorgen dat je ook ter zake een beleid voert. Ik heb het dan natuurlijk bijvoorbeeld over de vermarkting van de productie. Dan gaat het over de veiling, maar net zo goed over een aangepaste conditionering, over kwaliteitsbeoordelingen, over de sortering van vis. Dat zijn allemaal elementen die ook van belang zijn om ervoor te zorgen dat het product goed op de markt komt en dat er ook veel afname is. We bekijken dus ook dat geheel in ons beleid.

We hebben ook al heel wat financiële ondersteuning gegeven aan heel die sector. Dat geld komt van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA) en het Europees Visserijfonds (EVF). Die twee fondsen hebben onder meer al nieuwe uitgebreide sorteerinstallaties, nieuwe ergonomische kisten, een traceringssysteem en onderzoek naar een alternatief verkoopstelsel gefinancierd. Naar de markt en naar de consument werd werk gemaakt van VALDUVIS (valorisatie van duurzaam gevangen vis).

Natuurlijk moeten we ook voldoende aandacht besteden aan de ondernemingen zelf en aan de vaartuigen. Onze rederijen bestaan veelal uit één reder met één vaartuig. Dat is helemaal anders in Nederland, waar de reders vaak over meerdere vaartuigen beschikken. Om de toekomst voor de visserij goed voor te bereiden, hebben we in 2015 het convenant 'Visserij verduurzaamt' ondertekend. Daarin zijn alle partners vertegenwoordigd. Er zijn ook verschillende werkgroepen die heel concrete acties uitvoeren. Er is een transformatietraject, wat inhoudt dat de toekomst wordt voorbereid en dat we dat samen met alle spelers doen. Het gaat over jongeren. De vraag is hoe we die kunnen bewegen om in de sector te stappen en er ook in te blijven. We geloven immers dat er een mooie toekomst is voor de rederijen en dat er groeikansen zijn.

Ons eigen departement Visserij neemt de leiding over de werkgroep Beleid binnen de taskforce van het convenant. Vanuit een eigen analyse zijn door de leden van die werkgroep vorig jaar zaken gedetecteerd die nu verder worden uitgewerkt. Dat zijn ook de onderwerpen die in het SALV-rapport aan bod komen. Dezelfde pijnpunten zijn dus gedetecteerd en er worden ook oplossingen aangereikt. Die punten betreffen bijvoorbeeld de schaalvergroting bij rederijen door bijvoorbeeld gezamenlijk een vaartuig aan te kopen, maar ook de analyse van het Nederlands stelsel, vragen over vislicenties en quotabeheer, samenwerking binnen de keten en de implementatie van VALDUVIS.

Ook de andere werkgroepen binnen het convenant waarin de Rederscentrale, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek en de provincie West-Vlaanderen ieder hun werkveld hebben vastgelegd, werken verder aan uitdagingen inzake onderzoek en uiteraard ook aan oplossingen op dat vlak. Natuurpunt werkt ook actief mee in verschillende werkgroepen en waakt er binnen de taskforce van het convenant over dat alle punten uit het Vistraject voldoende aan bod komen.

We willen dit proces optimaal begeleiden. We zetten de middelen in vanuit het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De investeringen in de visserij hebben we verdubbeld, met Vlaamse middelen uit het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector. Voorstellen die vallen binnen de productie- en marketingplannen van de producentenorganisaties genieten extra steun.

Via het operationeel programma wordt ook geïnvesteerd in onderzoek om een zo selectief mogelijke visvangst op doelsoorten te bekomen en om de mogelijkheden waarover we binnen het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) van Europa beschikken maximaal te benutten. We moeten immers ook respect hebben voor het mariene milieu en voor de biomassa in onze beviste visgronden. Nieuwe methoden dienen zich aan en worden door het ILVO onderzocht in samenwerking met de sector. Daaronder vinden we het pulsvisstuijg dat ook in het SALV-rapport aan bod komt, maar waarvoor ons land eerst de toestemming van de Europese Commissie en de nodige vergunningen moet bekomen om dat vistuijg effectief te kunnen gebruiken buiten de Noordzee. We kunnen daar dus niet zomaar zelf over beslissen, we moeten daarvoor de toestemming hebben.

Het is duidelijk dat niet alles kan en mag, omdat we in een Europees kader zitten. Op Europees niveau wil men geen verhoging van de vlootcapaciteit, en daarom laat de verordening niet toe om steun te geven aan nieuwe vissersvaartuigen. De steun aan jonge vissers wordt ook gelimiteerd door haar beperking tot natuurlijke personen en het maximaal bedrag van 75.000 euro als publieke steun. We onderzoeken verder of waarborgen moeten worden omgerekend naar die 75.000 euro publieke steun. Anders zou via een waarborg bijkomende steun, boven op die 75.000 euro, kunnen worden gegeven. Als dat kan, kunnen we dergelijke waarborgmaatregelen verder uitwerken.

Er wordt in de analyse ook gewezen naar de middelen uit het Zeevissersfonds die vroeger naar de SDVO gingen. Ook hier zijn beperkingen, want het betreft overheidsmiddelen, en dus moet voor iedere tussenkomst uit dat fonds bekeken worden of ze mag worden gegeven binnen de staatssteunregelgeving. Dus ook daarvoor zal bijvoorbeeld de limiet van 75.000 euro gelden.

Mijnheer Verstreken en mijnheer Vandaele, u stelde vragen over die SDVO. Er zijn nog geen formele stappen voor de oprichting van iets nieuws gezet. Er worden wel pistes onderzocht en we zijn volop in overleg met staatssecretaris Tommelein, maar ook met minister Peeters. Intussen blijven we zelf ook creatief en innovatief, en zoeken we binnen het kader van dat gemeenschappelijk Europees visserijbeleid naar nieuwe impulsen.

Gelukkig zijn er nu de lage brandstofprijzen. Dat heeft extra zuurstof aan de sector gegeven, maar we kunnen er niet op rekenen dat de prijzen laag blijven. We moeten dus ook andere initiatieven gaan nemen. Het zorgt wel voor zuurstof voor nieuwe investeringen. Het geloof in de toekomst is weer gegroeid. Recente resultaten tonen aan dat de visserij winstgevend is. Het is belangrijk om dat ook te zeggen. Een aantal collega's zeggen terecht dat het imago niet zo goed is, en dat we meer moeten zeggen dat je in de visserij je boterham kunt verdienen, dat de visserij winstgevend is en een mooie toekomst is.

Collega Vanderjeugd, u wijst op het knelpunt van administratieve vereenvoudiging. Dat speelt zeker. We zullen dat vanuit Vlaanderen zelf zo veel mogelijk proberen afbouwen. Er komt onder meer een vernieuwd elektronisch logboek, dat het makkelijker moet maken om de zaken aan te melden. Ook het unieke loket waar we mee bezig zijn, zal daarin veel soelaas bieden.

Collega Vandaele, u vraagt hoe ver het staat met de aanpassing van de vissersvloot naar duurzame technieken. Allereerst wil ik het hebben over de boomkor.

De klassieke boomkor is de laatste jaren stapsgewijs aangepast om duurzamer te kunnen vissen. Zo worden vleugelprofielen, die brandstofverbruik en bodemberoering kunnen verminderen, nu al door heel veel vissers toegepast. In het net zijn aanpassingen aangebracht om selectiever te kunnen vissen. Op vraag van de sector hebben we het gebruik van grotere mazen in de rug van het net en grotere mazen in de staart van het net voor iedereen wettelijk verplicht. Op die manier wordt er selectiever gevestigd en wordt er minder ondermaatse vis gevangen. Een nadelig effect is wel dat ook een percentage van de maatse vis uit de netten verdwijnt. In het algemeen kunnen we stellen dat de vistuigen lichter zijn geworden en minder weerstand hebben. Er loopt heel wat onderzoek op dat vlak.

Sinds september 2014 is er één kustvaartuig uitgerust met een pulskor voor garnalen. Het vistuig werkt goed en de reder is daar bijzonder tevreden mee. De eerste resultaten wijzen op een verhoging van de commerciële vangst. Ook de bodemberoering is gereduceerd. Het gaat dus eigenlijk om een win-winsituatie.

Het ILVO werkt aan een nieuw type garnalenpulkor met vleugel en modules. Dit tuig is intussen operationeel. In de loop van 2016 zal daar een tweede kustvaartuig mee worden uitgerust.

Onze vloot heeft ook twee flyshooters. Wat is een flyshooter? Het is een alternatieve visserijtechniek die de reputatie heeft om minder bodemberoering te hebben. Ik heb een paar foto's mee die ik u zal bezorgen. Zo kunt u rustig de verschillende technieken bekijken.

Onze vloot heeft enkele boomkorkotters die zijn overgeschakeld op bordennetten zoals de twinrig en outrigger bordennetten. Die kunnen ook gezien worden als alternatieve visserijtechnieken.

We hebben één staand wantvisser in onze vloot. Staand want is gekend voor zijn lage bodemberoering.

De impactstudie van de FOD leefmilieu is ingepland via het Vistraject en wordt uitgewerkt in de werkgroep Vernieuwing van het convenant. Hiervoor werd er een projectvoorstel uitgeschreven.

Ik dank de SALV voor het vele werk dat hij heeft verricht. We nemen dat zeker mee om daaruit een aantal conclusies te trekken. Een aantal conclusies die zijn voortgekomen uit het convenant versterken de acties die we verder zullen ondernemen.

Ik denk dat ik op die manier alle vragen heb beantwoord. Ik bezorg u het document met de foto's. Daarop vind je een twinrig, een outrigger en een staand want.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Dit is hoopgevend voor de kleine, maar zeer belangrijke sector. Het is goed dat u een overzicht hebt gegeven van de stand van zaken en de mogelijkheden die er zijn.

U zult ons zo meteen foto's bezorgen van de verschillende nieuwe visserijtechnieken. Misschien is het handig om die eens ter plekke te gaan bekijken? Zo kunnen we zien hoe het exact werkt.

Er is natuurlijk een verschil tussen Vlaanderen en Nederland, zeker wat betreft de concurrentiepositie. Europa speelt daarin een belangrijke rol. U zei dat er toestemming nodig is van de Europese Commissie om dit te mogen gebruiken. Hebt u daar al dan niet een timing over?

Het is ook belangrijk om in dialoog te treden met de verschillende spelers op het veld, zoals u en de SALV hebben gedaan. Het is ook een goede zaak dat er binnen de 75.000 euro die ze kunnen krijgen, kan worden onderzocht of er een extra waarborg kan komen, zeker voor jongere vissers. Indien dat mogelijk zou zijn, betekent dat toch een sprankeltje hoop.

Er was sprake van verschillende nieuwe technieken in die pulskorsector. In dat verband was er ook een soort studie uitgevoerd door – als ik me niet vergis – twee studenten in het kader van hun doctoraat. Bent u daarvan al dan niet op de hoogte? Het is misschien handig om die doctoraatsstudie even te bekijken? Ik ben zelf nieuwsgierig. Misschien kunnen we dan rekening houden met wat zij naar voren hebben gebracht.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): U hebt natuurlijk gelijk: de hele sector, de hele keten is belangrijk. Alleen zijn ze niet altijd onlosmakelijk verbonden met de zorgen die wij vandaag op tafel leggen, namelijk het feit dat we in Vlaanderen een eigen sector willen behouden, met voldoende mensen die in de visserij willen werken. In een bepaald geval zou je die visverwerking- en verkoop in leven kunnen houden zonder eigen visserij, al is dat niet het ideale scenario. Het is goed dat we onze eigen visserij hebben en dat die bedrijven zich in de buurt van of in onze havens kunnen vestigen. Maar uiteindelijk, als er morgen geen Vlaamse visserij meer is, zullen die bedrijven ook blijven bestaan. In die zin is het goed dat u zegt dat er naar de hele sector moet worden gekeken en dat die leefbaar moet zijn. Vandaag willen we echter specifiek de aandacht vestigen op de visserij zelf, de vloot zelf. We willen duurzame visserij, voldoende mensen die die job nog willen uitoefenen. Zoals ik al zei, is het een zeer zware job, maar kan men daarmee nog altijd zeer goed zijn brood verdienen. Als je het er voor over hebt, loont het nog altijd de moeite.

Financiering is ook een belangrijke zaak. De sector is bereid om middelen te investeren. Ze hebben dat altijd gedaan in het verleden en ze doen dat nog steeds. Het is echter altijd aangenaam als er vanuit de overheid een extra duwtje komt. Daarom vraag ik u om werk te blijven maken van het overleg met het federale niveau om te kijken of de middelen die vroeger naar de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) gingen niet op een andere manier kunnen worden ingezet voor de Vlaamse visserij. Niet alleen op een andere manier, maar ook op een betere manier. In het verleden is met de middelen van SDVO 'gesmost'. Het is een schande dat het allemaal zo is gelopen. Dat heeft ook de goede naam van al wat daar omgaat, besmeurt. Ik hoop dat er heel snel een heroriëntering komt van die middelen voor de Vlaamse visserij en dat ze niet meer over de balk worden gegooid, zoals jarenlang is gebeurd.

U zegt dat er al een en ander wordt gedaan op het vlak van duurzaamheid. U noemt het staande want. Dat is een oplossing. U noemt ook de aanpassingen aan de boomkorren met iets grotere mazen zodat ondermaatse vis met rust gelaten wordt en aanpassingen aan de vleugels die dan effect hebben op het verbruik van het vaartuig. Dat is goed, maar de beroering van de bodem blijft uiteindelijk een groot probleem. Die wordt echt omgeploegd en dat is niet echt een duurzame techniek. Dan is er nog de pulskor die een alternatief kan zijn, maar ook daar wordt soms kritiek op geuit. De elektrische schokken kunnen de vis beschadigen. Niet iedereen is daar voorstander van. Ik pleit ervoor om op dat pad verder te gaan, om verder onderzoek te doen en experimenten toe te laten zodat we naar een meer duurzame visserij kunnen gaan. Ik heb ook het gevoel dat het draagvlak daarvoor in de sector groeit. Ook de reders willen daarin meegaan. We moeten van die kans gebruikmaken.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Uw antwoord is positief ten opzichte van de bezorgdheden die we hebben geuit. Het wijst erop dat u absoluut bezig bent met deze zaken en een antwoord wilt bieden. Het stelt me gerust dat u de zaak vanuit een breder perspectief bekijkt, zowel de vaartuigen, de steun, het product als de vermarkting ervan. Met de VLAM hebben we een heel belangrijk instrument voor die vermarkting. Dat stelt me deels gerust.

Zoals de heer Vandaele zei, zou onze visserij kunnen blijven draaien zonder een Vlaamse vloot. Als u op langere termijn kijkt – over 5 of 10 jaar – denkt u dan dat met alle inspanningen en de verhoogde druk vanuit het buitenland, onze visserij leefbaar kan blijven? Het gaat over een winstgevende sector. Als er geen instroom is van jongeren, dan zal dat schoentje op termijn knellen. Kunt u samen met de minister van Onderwijs campagnes opzetten om jongeren te laten instromen in deze sector?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dit deint uit tot een algemene bespreking over de toekomst van de visserij. Minister, u gaf een goed antwoord. Er zijn weinig domeinen waar er relatieve consensus bestaat over de lopende aanpak. De economische aspecten, de verduurzaming en de kwaliteit van voeding zijn mooi op elkaar afgestemd. Er is een vrij groot draagvlak om een en ander te realiseren. Het vistraject is daar het mooiste voorbeeld van.

Ik heb de indruk dat er door de Europese aanpak met de beperking op steunmaatregelen voor jonge visserij, instroom en nieuwe boten, er een probleem is voor Vlaanderen. Ik begrijp dat Europa wil beletten dat er te veel staatssteun komt en dat de visserijvloot te sterk zou toenemen waardoor de quota reusachtig onder druk zouden komen te staan. Ik heb echter ook de indruk dat daardoor de economische machtsverhoudingen tussen de vloeten van de verschillende Europese landen, worden geblokkeerd. De vervanging van een Vlaamse reder die wegvalt, wordt daardoor bemoeilijkt. Onze vissersvloot heeft daardoor geen groeikans meer. Nederland met een exponentieel grotere vloot kan zijn marktpositie perfect behouden, ook omdat men administratief soepeler is. Klopt mijn indruk?

Jos De Meyer (CD&V): Er is daarnet al op gewezen dat de concurrentie uit het buitenland bijzonder groot is. De heer Verstreken wees al op de positie van Nederland. Welke troeven heeft Nederland dat Vlaanderen niet heeft? Welke opportuniteiten heeft Vlaanderen dat Nederland niet heeft?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dank u wel voor de bijkomende vragen. Mijnheer Verstreken, het was een doctoraatsstudie om te kijken wat de effecten zijn van pulsvelden op vissen. Het ging vooral over de kortetermijneffecten. De conclusie van die studie was dat de schade zich beperkt tot de wervelkolom van rondvissen zoals kabeljauw en wijting. Het betreft vissen die in het net zijn gevangen en die dan schade hebben opgelopen. Dat komt het meest voor bij grote vissen. Het gaat in totaal over minder dan 10 procent van de totale hoeveelheid vis. De conclusie van de studie is dat het op zich beperkt is. Uiteraard wordt dat ook meegenomen in het beleid dat we verder uittekenen.

Wanneer kan de pulsvisserij van start gaan? Ik heb daarnet gezegd dat dat in een Europees kader zit. Volgens de bestaande Europese regelgeving wordt vissen met de puls alleen toegestaan in bepaalde delen van de Noordzee en op de voorwaarde dat per lidstaat ten hoogste 5 procent van de boomkorvvloot met elektrische stroom vist.

Dan komen we bij de opmerking van de heer Caron. Onze rederijen zijn klein. Het is meestal één reder met één vaartuig, zodat dat niet zo evident is. Reders

met verschillende vaartuigen, zoals dat in Nederland bestaat, nemen een kleiner risico door die vaartuigen daar wel mee uit te rusten. Nederland is groter. Nederland heeft twee jaar geleden trouwens een uitzondering verkregen op de beperking van 5 procent. Daarover zijn we in overleg.

Die puls is effectief voor de tongvisserij. Onze vloot heeft ook beperkte vangstrechten voor tong in het deel van de Noordzee waar de puls toegelaten is. Vooral de Nederlanders hebben hier tongquotarechten. Onze Belgische vloot is gespecialiseerd in verre visserij, zoals we dat noemen, zoals in de westelijke wateren, de Keltische Zee en het Kanaal van Bristol. Daar hebben wij wel veel tongquota en daar mag je niet elektrisch vissen. Onze aanvraag voor toelating in de westelijke wateren is ingediend. Zowel de sector als mijn diensten zijn op dit moment daarover aan het onderhandelen. Het overleg gebeurt ook in de regionale adviescommissie want de lidstaten moeten ook toestemming geven. Een wetenschappelijke motivering is noodzakelijk. Die is aangevraagd. We moeten wachten wat daarvan het resultaat zal zijn.

Wat is er nu verschillend in Nederland? Er is het feit dat Nederland veel groter is en daar gemakkelijker aan kan beantwoorden. De bemanning verdient goed en wordt betaald volgens een percentage op de bruto besomming. Bovendien kunnen scheepjongeren een bepaald bedrag per zeedag ontvangen uit het Fonds voor Scheepjongeren, dit om de arbeid van de scheepjongeren te waarderen. Dit zijn enkele factoren die onze concurrentiepositie versterken. Maar vooral de pulsvisserij heeft een grote boost gegeven aan de Nederlandse visserijsector. Ook de Vlaamse visserijsector zou zich daarop moeten toeleggen.

Mijnheer Caron, het klopt wat u zegt over de opmerking van Europa, maar dat geldt niet alleen voor de visserijsector, dat geldt voor tal van sectoren, ook voor de hele landbouwsector trouwens. Het geldt evengoed voor een aantal andere verplichtingen die op ons afkomen vanuit Europa. We zijn nogal een specifieke regio. De Europese regelgeving is niet altijd afgestemd op de specificiteit van een regio. We kennen dat probleem, we kaarten dat ook altijd aan. Als er nieuwe regelgeving of standpunten vanuit Europa komen, wijzen wij altijd op die specifieke situatie. Maar als je weinig medestanders hebt die in dezelfde situatie zitten, maakt dat het bijzonder moeilijk om een aparte regeling te verkrijgen. Dat is in nog niet veel gevallen gebeurd.

De vraag over het onderwijs is terecht, maar dat gebeurt al. Er is een werkgroep kust waar dat inzit. Jongeren toeleiden gebeurt in samenwerking met Onderwijs binnen de convenant duurzame visserij.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Het is goed dat u met de verschillende sectoren overleg pleegt, en zeker met andere landen, en dan specifiek met Nederland, over de geschetste situatie. Wat SDVO betreft, zei u dat er verschillende pistes worden bewandeld. Is daar een timing voor, ook met de federale overheid? Wanneer denkt u al dan niet te kunnen landen? Ik denk dat dat niet onbelangrijk is voor de sector in de toekomst.

Wat betreft de leefbaarheid van de sector hebben we hier een zeer uitgebreid antwoord gekregen op de vele vragen van de collega's. Het toont de belangrijkheid ervan aan. Anders zou men ook niet investeren in de Vlaamse visveilingen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Vanderjeugd heeft het nog eens over het aantrekken van jonge mensen. Hij zegt dat het onderwijs misschien moet worden ingeschakeld om extra campagnes te voeren. Collega, we weten natuurlijk dat

jongeren heel moeizaam instromen in die sector als ze geen binding hebben met de sector. Als ze er geen familiale binding mee hebben, dan beginnen ze er niet aan. Ik weet niet of campagnes veel effect zullen hebben. Als ik zeg dat ze eigenlijk al een band hebben met de sector voor ze eraan beginnen, is er natuurlijk een neerwaartse spiraal, want naarmate er minder mensen in de visserij werken, zal ook de opvolging bemoeilijkt worden. Dat is een hele moeilijke om mee om te gaan.

Mensen die dan uiteindelijk een maritieme opleiding hebben, stromen heel vaak door richting baggeraars. Dat is ook goed betaald, visserij ook, maar dat is eigenlijk comfortabeler. Ook de schepen zijn comfortabeler. Ze zijn wel lange periodes weg. Voor sommigen is dat een voordeel, dat hangt af van uw vrouw natuurlijk. *(Opmerkingen)*

Ze zijn dan ook weer langere periodes thuis, dus dat compenseert dan weer. Nederland is ook een heel bijzonder geval. Ik herinner me dat de Nederlandse visserij vroeger veel gezinsvriendelijker was, onder andere door de geloofsvastheid van de Nederlanders. Die waren op zondag thuis – ik weet niet of dat vandaag nog zo is – terwijl onze vissers bleven doorvissen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik heb er vertrouwen in dat we samen deze materie verder kunnen opvolgen om te komen tot een leefbare sector. Ik weet ook dat de sector heel familiaal gebonden is, maar we kunnen toch proberen om nieuwe mensen aan te trekken. Dat kan alleen maar positief zijn.

Ik wil ook graag de vraag van collega Verstreken ondersteunen. Het zou inderdaad interessant zijn om de sector eens te bezoeken en misschien zelfs eens mee op zee te gaan zodat we aan den lijve kunnen ondervinden hoe de vissers te werk gaan.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toekomst van de plantenbiotechnologie en de gevolgen voor de landbouw in Vlaanderen – 1354 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, de sluiting van de afdeling CropDesign van BASF was toch wel verrassend nieuws. Vlaanderen is toch een van de grondleggers van de ggo-technologie (genetisch gemodificeerd organisme). Het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) in Gent is dan ook een centrum met een bijzonder goede reputatie die wereldwijd wordt erkend. In het kielzog van het VIB hebben zich ook diverse spin-offbedrijven en andere onderzoekscentra gevestigd in Gent die voor heel wat tewerkstelling zorgen.

De jongste tijd kent de plantenbiotechnologie een zorgwekkende ontwikkeling. Zo heeft Syngenta zijn ggo-afdeling afgeslankt. Recent kwam het bericht dat BASF de deuren van CropDesign sluit. Het is veelbetekenend dat de chemiereus zijn biotechdivisie opdoekt.

Veel heeft te maken met de negatieve houding van Europa rond plantenbiotechnologie. Indien toepassingen daarvan, eerder op ethische dan op wetenschappelijke

gronden, niet in de lijn der verwachtingen liggen, is de afbouw van investeringen in onderzoek niet te verbazen.

Buiten het feit dat er hooggeschoolde arbeid met een potentiële sterke economisch toegevoegde waarde verdwijnt, dreigt deze evolutie ook een impact te hebben op de ontwikkeling van onze land- en tuinbouw. Het ggo-onderzoek zal zich allicht heroriënteren naar andere markten, de Amerikaanse in het bijzonder, waar andere landbouwproducten een belangrijke positie in het consumptiepatroon innemen dan in Europa. Europa dreigt op die manier niet alleen heel wat investeringen en knowhow te verliezen, maar op termijn ook achter te lopen in de ontwikkeling van landbouwproducten.

Vanzelfsprekend behoren voor ggo-technologie de strengste veiligheidsvoorschriften gerespecteerd te worden – we hebben er ook altijd voor gepleit om iedere ggo-toepassing op zich te onderzoeken omdat je geen algemene lijn kunt trekken – maar dat is in Europa vandaag al het geval. Minister, in het verleden hebt u ook al aangegeven dit safetyfirstprincipe te delen, maar u hebt zich evenzeer uitgesproken om het onderzoek inzake plantenbiotechnologie alle kansen te geven.

Minister, hoe schat u de sluiting van CropDesign in ten aanzien van de positie van het onderzoek naar biotechnologie in Vlaanderen en de toekomstige ontwikkeling ervan? Is deze sluiting voor u een signaal dat de negatieve houding van Europa ten aanzien van biotechnologie kan leiden tot een verdere afbouw van het biotechnologisch onderzoek in Vlaanderen? Zal dit een braindrain en een heroriëntering van het biotechnologisch onderzoek naar andere dan Europese markten met zich meebrengen? Welke gevolgen kan dit op middellange termijn hebben voor onze landbouw? Zult u op Europees vlak pleiten voor een evidencebased ggo-beleid dat het onderzoek naar biotechnologie alle kansen geeft? Wij hebben er altijd voor gepleit dat het wetenschappelijk onderzoek toch wel de bovenhand krijgt boven emotionele en ethische punten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, u uit een terechte bezorgdheid en stelt een terechte vraag.

Vlaanderen bekleedt wereldwijd een vooraanstaande positie op het vlak van biotechnologisch onderzoek. Mede daardoor hebben bedrijven als CropDesign destijds gekozen om zich in Vlaanderen te vestigen. Doorstroming van kennis uit het basisonderzoek naar spin-off bedrijven is cruciaal. De aanwezigheid van concrete valorisatietrajecten vormt een belangrijke aantrekkingspool om die activiteiten in Vlaanderen te houden.

Het is een bekend gegeven dat de houding van de Europese Unie ten opzichte van gentechnologie tot op vandaag verschilt van elders in de wereld.

Er zijn wereldwijd meer dan 300 ggo's geautoriseerd voor teelt, terwijl er in de EU slechts één geautoriseerd is. Momenteel zijn er wel 63 ggo's geautoriseerd voor import in de EU. We laten dus toe dat we oogsten van ggo-gewassen importeren die elders in de wereld volop geteeld worden, maar verbieden het telen van die gewassen op Europees grondgebied.

In welke mate de Europese houding heeft meegespeeld in de beslissing van Crop Design is me niet bekend. Die vraag kan ik dan ook niet beantwoorden.

Als de huidige tendens zich blijft voortzetten, met name dat de in Vlaanderen ontwikkelde knowhow in de plantenbiotechnologie enkel buiten Europa zal worden ingezet, bestaat er een reëel risico dat landbouwers buiten Europa meer en meer zullen kunnen beschikken over plantenrassen met een breder scala aan

eigenschappen bijvoorbeeld een hogere klimaatresistentie, die wij hier bij ons niet kunnen produceren.

In zo'n scenario is het waarschijnlijk dat Europese landbouwers zullen inboeten aan competitiviteit, eens te meer wanneer we de ggo-gewassen die buiten Europa werden geteeld, importeren en hier consumeren terwijl we de teelt hier in Europa blijven verbieden.

Ik pleit voor een evidencebased ggo-beleid. Ik ondersteun ten volle biotechnologie en productinnovatie. We moeten de kennisopbouw en productontwikkeling alle kansen geven, maar ook de veiligheid is essentieel. We moeten waken over de veiligheid van mens, dier en leefmilieu.

Ter illustratie van deze beleidsvisie verwijs ik naar het onderzoeksproject dat het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), de Universiteit Gent en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) samen uitvoeren in het kader van het project Bintje+. Het kunnen beschikken over een aardappelras met de kwaliteit van Bintje dat op een duurzame manier kan worden geteeld, is goed voor de akkerbouw en zorgt ervoor dat wij minder schadelijke producten moeten gebruiken. Dat is goed voor de duurzaamheid en stelt een mooie toekomst in het vooruitzicht voor onze sector.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik ben blij dat u mijn bezorgdheid deelt en dat we op dat vlak op dezelfde golflengte zitten.

U pleit verder voor een Europese wettelijke basis. Ik blijf me echter vragen stellen over het onevenwicht tussen bepaalde gewassen die hier wel mogen worden ingevoerd terwijl ze hier niet mogen worden geteeld. Dat onevenwicht moet op Europees vlak worden aangekaart.

Vorig jaar was ik in de Verenigde Staten waar 80 procent van de voeding GMO-trea-ted (genetically modified organism) is. Daar is een heel ander debat aan de gang. Men vraagt zich daar af hoe het mogelijk is dat daar in Europa zo'n emotie-debat over wordt gevoerd en er geen rekening wordt gehouden met het wetenschappelijk onderzoek.

Enerzijds zijn er de ggo's, maar anderzijds zijn er de new breathing technologies (NBT) die een opmars kennen. Dat is een zeer nieuwe technologie waarbij men bij dezelfde plantensoort blijft en er geen vreemd materiaal wordt ingebracht. Het is een nieuwe technologie die nog verder wordt onderzocht.

Ik heb een artikel gelezen van de Europese groenen – en de heer Caron zal zich nu zeker aangesproken voelen – waarin zij opnieuw de aanval inzetten op ggo's en de cisgenese-technieken waaronder die NBT's. In dat artikel verwijten ze het VIB te handelen als een commercieel belangenbehartiger. Minister, hoe staat u tegenover die nieuwe technologieën? Is het inderdaad zo dat het voorzorgsprincipe met voeten wordt getreden als deze techniek waarbij geen vreemd materiaal wordt ingebracht niet onderhevig wordt aan dezelfde strenge risicoanalyses als ggo's?

Hebt u aanwijzingen dat het VIB, zoals in het artikel staat, zich als commercieel belangenbehartiger opstelt en niet als een neutrale wetenschappelijke onderzoeksinstelling?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, in de vraag was sprake van braindrain en heroriëntering. Dat gebrek aan perspectief speelt mogelijk een rol maar het geeft

nooit een volledig beeld van die grote business-agenda. Die bedrijven hebben ook andere activiteiten die breder gaan dan ggo.

De biosector bij ons is verantwoordelijk voor 15.000 directe arbeidsplaatsen en binnen Europa hebben wij de grootste cluster aan ontwikkelingscentra in de agro-biotechnologie. Betekent dit dan het einde van deze cluster?

Minister, ik sluit me aan bij uw conclusie dat we waakzaam moeten zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik wil een aantal kanttekeningen maken zonder in een debat pro of contra terecht te komen. Ik ben overigens een groot voorstander van wetenschappelijk onderzoek, ook in de landbouw en ben dan ook niet de facto gekant tegen elke vorm van research.

Ik weet dat het debat heel erg is gekleurd door emotie. Het voorbeeld van Bintje met de incidenten die er zijn geweest, is daar het toppunt van. Dat kleurt het debat in belangrijke mate.

Mijnheer Vanderjeugd, wanneer we het debat losmaken van emoties, kan ik het perfect volgen, maar niet wanneer het gaat over ethische vraagstukken. De problematiek van ras- en teelverbeteringen is ook een kwestie van kennisdeling en van ontwikkeling van markten in de wereld op het vlak van landbouw die misschien niet alleen een voordeel maar vooral ook een nadeel zullen kennen wanneer we vooral ggo-teelten hebben. De patentering daarvan maakt immers dat de toegang niet altijd even gemakkelijk is. Ik ben een grote voorstander van het beleid dat Vlaanderen en de Vlaamse provincies voeren op het vlak van onderzoek. Zij zorgen ervoor dat onze landbouw veel efficiënter is dan vroeger en mooie opbrengsten heeft. Een aantal problemen en kwalen worden aangepakt zonder dat er meteen aan ggo-onderzoek wordt gedaan.

Binnenkort is er bij ons een viering van het Inagro. Ik denk dat iedereen die dat soort onderzoeksinstituten kent, weet hoe belangrijk ze zijn voor die landbouwers. Het is goed dat we daarop inzetten. Wat de ggo's betreft, hanteer ik het voorzorgsprincipe. De ethische kwestie gaat over de toegang tot zaden, laten we daarover duidelijk zijn. Voor de Indische landbouw of de landbouw in een deel van Afrika bestaat er echt een probleem omdat een heel beperkt aantal groepen op de wereld die zaden commercialiseren, en dus ook monopoliseren. Eigenlijk worden ze uit ethische overwegingen niet vrijgemaakt, zelfs niet in een vrije markt.

Ten slotte, minister, zegt u dat we wel heel veel import toelaten van geautoriseerde teelten, ggo-teelten uit de rest van de wereld, terwijl we zelf heel streng zijn en daardoor riskeren een economische achterstand op te lopen. Dat is waar. Ik denk dat het vooral een signaal is aan de Europese Unie, dat ze eens mogen nadenken wat ze aan het doen zijn. Ik blijf wat dat betreft alleen zeggen dat gezondheid en kwaliteit primeren op economisch rendement.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Minister, u hebt een verstandig antwoord gegeven, dat ik steun. Het is een mooi en lang debat uiteraard.

De agrotechnologie in Vlaanderen, en meer bepaald die van de Gentse Universiteit, is wereldwijd uitzonderlijk. Wij doen aan veredeling van rassen, en dat wordt bij ons aanvaard. We moeten het warm water niet uitvinden, maar ik wil nog een kleine dimensie toevoegen. Ik heb een tijd van mijn leven in de Verenigde Staten van Amerika doorgebracht. Daar vierde en viert het 'consumerisme'

nog hoogtij. De belangen van de consumenten, gegroepeerd in grote organisaties, zijn doorslaggevend voor wat daar kan gebeuren.

In de VS bestaat ook een gemakkelijke en ongelooflijke toegang tot wat we de 'liability suits' noemen, de schadevergoedingsclaims voor daden en producten. Dat is de reden waarom bepaalde geneesmiddelen, zoals thalamide en andere, nooit goedgekeurd werden in Amerika, maar wel bij ons. Ik meen dat indien wetenschappelijk of in de praktijk de manier van telen in de VS nadelig zou kunnen zijn, 'even in the lower run', het consumerisme, het gemak waarmee men grote maatschappijen tot enorme schadevergoedingen zou dwingen, allang zou functioneren. Dat mogen we niet vergeten.

Wanneer men een groot bedrijf of een belangrijke tak in de industrie hypothekeert met mogelijke schadeclaims die miljarden dollars kunnen bedragen, zullen ze zich daartegen willen wapenen met een aantal wetenschappelijke mogelijkheden. Voor dergelijke 'suits', wat ook de aanleiding ervan is, zijn advocaten zeer gretig en delen ze zelfs de opbrengsten ervan. En toch gebeurt het niet. Daarom heb ik de indruk dat, voor zover het wetenschappelijk mogelijk is, er ook geen gevaar bestaat door deze veredelde producten. Wij hebben daar een soort licht verkrampde houding tegenover, maar die wordt tegengesproken door mechanismen die ik beschouw als zijnde populair, objectief, heel bereikbaar en waar die fameuze claims niet worden ingediend dan wel resultaat zouden boeken.

Jos De Meyer (CD&V): Collega Joosen wees er reeds op dat de agrobiotech-cluster niet alleen de grootste is van Europa, maar wereldwijd ook de tweede grootste. We moeten ons bewust zijn van het belang van deze sector voor de innovatie en de tewerkstelling. Wat de gehele discussie rond gen en technologie betreft, vind ik dat wetenschappelijke argumenten doorslaggevend moeten zijn. Uiteraard moeten we dat durven plaatsen binnen de juiste ethische context, dat is voor de christendemocraten een evidentie. Dat betekent echter niet dat we ons moeten laten leiden door emoties, dat is een heel andere discussie.

Minister, in uw beleidsbrief lees ik: "Ik geloof in de kracht van innovatie in de landbouw en in de toekomst van de biotechnologische sector." Ik denk dat dit een permanente opdracht is voor u als minister van Landbouw, en we steunen u daarin. Ik denk dat uw antwoord correct en verhelderend was.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er is gevraagd hoe we staan tegenover die nieuwe technieken. Ze zijn volop in ontwikkeling en in onderzoek, maar we staan er niet weigerachtig tegenover. Ik denk dat de voorzitter het daarnet ook verwoord heeft. We hebben graag dat daarop wordt ingezet, en dat de veiligheid voor mens, plant en biodiversiteit wetenschappelijk onderzocht wordt. Daarmee wordt altijd rekening gehouden in het onderzoek, dus geloven we in dat verder onderzoek.

In verband met de reputatie van het VIB ben ik het niet eens met degenen die doen alsof het een commercieel instituut is. Het VIB is echt wereldvermaard. Het betreft onderzoek waar we echt niet aan mogen twifelen, de hele wereld kijkt naar de resultaten van deze onderzoeksinstelling.

Mijnheer Vanderjeugd, u vroeg wat we er nu mee zullen doen. Wij kaarten dit wel aan op Europees niveau, maar soms zitten we een beetje gewrongen. Soms worden we verhinderd om ons standpunt echt te formuleren. Het is geweten dat het bijzonder moeilijk is om in dezen een eenduidig Belgisch standpunt te vertolken op een Europese bijeenkomst. Door het verschil in visie, doordat andere regio's andere standpunten hebben, kunnen we soms gewoonweg niets doen. Dat is bijzonder frustrerend, maar het is nu eenmaal zo. Dat is natuurlijk jammer.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Mijnheer Caron, ik wil u danken voor uw correcte opmerkingen. Het stelt me gerust dat u de Europese groenen niet zult volgen in hun stellingen of verwijten. Dat is positief.

Minister, we hebben niet alleen het project Bintje+, maar er lopen ook onderzoeken naar populieren en maïs. Het zou jammer zijn indien ze op de lange baan geschoven worden. Onderzoek is een zaak, op termijn zouden we moeten kunnen overgaan op teelten, we zouden dit onevenwicht moeten kunnen aanpakken vanuit Europa. Wat kunnen we doen? We kunnen inderdaad in Europa pleiten voor onderzoek. Ik pleit er echter ook voor dat we naast dat onderzoek kunnen starten met telen.

Het is inderdaad moeilijk om een Europees standpunt te verkrijgen. Vorige week was er de Europese top over de varkenscrisis. Het is dan evident dat we als België één ambitieus standpunt innemen.

Ik zou u willen vragen, minister, om de strijd met de andere regio's niet zomaar los te laten. We kunnen ambitie tonen, we kunnen een ambitieus standpunt innemen. Ik wil u daarom vragen om samen met de andere regio's verder te gaan op de wetenschappelijke golf en om te zoeken naar een draagvlak. Dat is misschien moeilijk, maar we mogen het niet opgeven. We zouden als België op de Europese top het signaal kunnen geven dat we ter zake echt wel ambitie hebben. Ik blijf daar absoluut voor pleiten.

Voor de rest stelt het me gerust, minister, dat u ook positief staat tegenover de nieuwe technologieën en dat u het absoluut niet eens bent met de stelling van de Europese groenen.

Ik wens u veel succes in dit debat, en ik ben ervan overtuigd dat u zich ervoor zult blijven inzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.